

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ครึ่งปีหลัง...เผชิญความท้าทายในการประคองรายได้และบริหารคุณภาพสินทรัพย์

CURRENT ISSUE

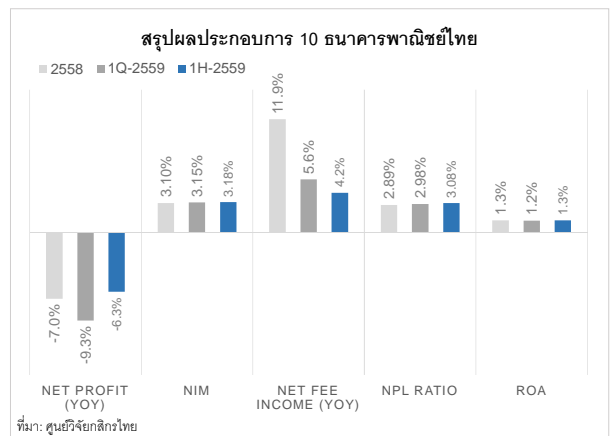
ปีที่ 22 ฉบับที่ 2768

วันที่ 31 สิงหาคม 2559

ประเด็นสำคัญ

- แนวโน้มผลประกอบการธนาคารพาณิชย์ครึ่งปีหลังของปี 2559 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า รายได้ดอกเบี้ยสุทธิยังเติบโตได้ต่อเนื่องจากความพยายามบริหารจัดการต้นทุนดอกเบี้ยจ่าย ส่วนรายได้ค่าธรรมเนียม คงยังไม่ได้รับผลกระทบจากโครงการพร้อมเพย์มากนักในปี 2559 แต่จะกระทบเต็มปีในปี 2560 โดยขึ้นอยู่กับอัตราการยอมรับนวัตกรรม (Adoption rate) ซึ่งคาดว่า Adoption rate ที่เพิ่มขึ้นทุกๆ 10% จะมีผลให้รายได้ค่าธรรมเนียมลดลงราว 0.5% ของรายได้ค่าธรรมเนียมรวมของธนาคาร หรือหาก Adoption rate อยู่ที่ 30 – 60% จะกระทบต่อรายได้ค่าธรรมเนียม 1.5 – 3.0%
- ด้านสถานการณ์หนี้เสียและการกันสำรองอาจเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอลงจากแนวโน้มการตกชั้นของสินเชื่อในอนาคตที่ลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามสถานการณ์คุณภาพหนี้ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

ผลประกอบการธนาคารพาณิชย์ไทยช่วงครึ่งแรกของปี 2559 ออกมาค่อนข้างสอดคล้องกับการคาดการณ์ของตลาด โดย 10 ธนาคารพาณิชย์ไทย (ไม่นับรวมธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์) มีกำไรสุทธิรวม 96,854 ล้านบาท ลดลง 6.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (YoY) จากการตั้งสำรองหนี้สูญที่เพิ่มขึ้นกว่า 31.6% YoY เพื่อเป็นกันชนสำหรับเผื่อระวังปัญหาหนี้เสียที่อาจจะปรับเพิ่มขึ้นในอนาคต ส่วนการเติบโตของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิยังอยู่ในเกณฑ์ดี จากความพยายามบริหารรายจ่ายดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ทำให้อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิ (NIM) อยู่ที่ระดับ 3.18% ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากสิ้นปี 2558 ที่ 3.10% สอดคล้องกับรายได้ค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์ที่เติบโตต่อเนื่อง ขณะที่ สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวมของ 10 ธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากระดับ 2.89% ณ สิ้นปี 2558 มาที่ระดับ 3.08% ในสิ้นไตรมาส 2/2559

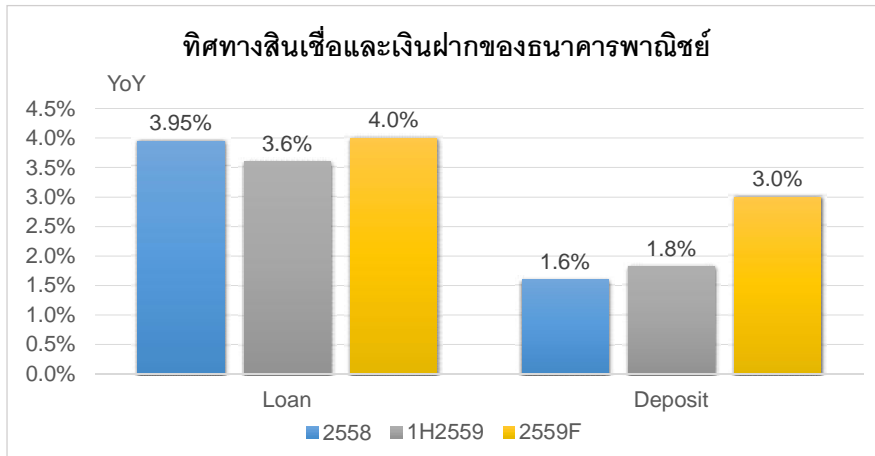
ทั้งนี้ เมื่อต่อภาพไปในช่วงครึ่งหลังของปี 2559 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า ภาพรวมธุรกิจและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยยังเผชิญหลายปัจจัยท้าทาย ไม่ว่าจะเป็นการเติบโตของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิที่ยังขึ้นกับการบริหารต้นทุนดอกเบี้ยจ่าย ขณะที่ รายได้ค่าธรรมเนียมอาจค่อนข้างทรงตัวจากครึ่งปีแรก และต้องรับมือกับการเปิดใช้

บริการทุกระดับประทับใจ

พร้อมเพยใน ช่วงทำยเดือนตุลาคม ส่วนคุณภาพสินทรัพย์ยังเป็นประเด็นที่ต้องติดตามต่อเนื่อง และส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ต่อไปอีกกระยะหนึ่ง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

● **รายได้ดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์...ยังเติบโตต่อเนื่องจากความพยายามบริหารจัดการ ต้นทุนดอกเบี้ยจ่าย...ส่วนสินเชื่อมีแนวโน้มขยายตัวเร่งขึ้น** โดย

- ปัจจัยสำคัญที่ช่วยประคองรายรับดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ในช่วงที่ผ่านมาและคงต่อเนื่องไปถึงช่วงครึ่งหลังของปี 2559 นี้ คงหนีไม่พ้นการบริหารต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายด้วยการดูแลเงินฝากให้เติบโตสอดคล้องกับความต้องการสภาพคล่องทางการเงินภายใต้ต้นทุนทางการเงินที่เหมาะสม โดยคาดว่า การออกแคมเปญเงินฝากประจำในระยะถัดไปน่าจะเพื่อรองรับการครบกำหนดของเงินฝากเดิมเป็นหลัก ซึ่งเมื่อผนวกกับการเคลื่อนย้ายเงินออมสู่ทางเลือกอื่นๆ เพื่อแสวงหาผลตอบแทนที่ดีขึ้นของผู้ออม ทำให้การเติบโตของเงินฝากในปี 2559 อยู่ในระดับจำกัดหรืออาจขยายตัวได้เพียง 3.0% เทียบกับปีก่อน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, คาดการณ์โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย (หมายเหตุ: ข้อมูลธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย)

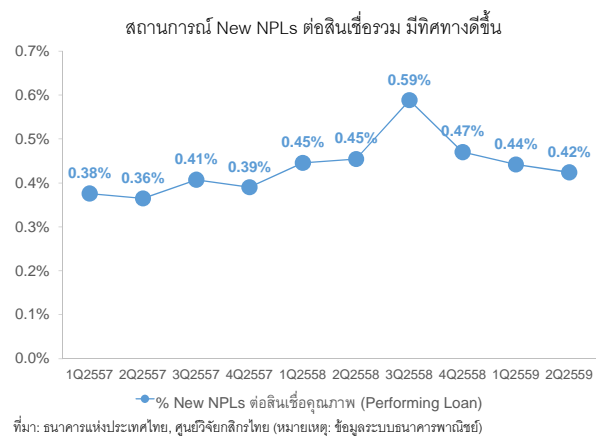
- ขณะที่ เงินให้สินเชื่อมีโอกาสเติบโตสูงกว่าเงินฝาก แม้ว่าเป้าหมายสิ้นปีที่ 4.0% จะเผชิญความท้าทายมากขึ้น จากการชำระคืนสินเชื่อของทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการรายใหญ่บางรายที่หันไประดมทุนผ่านหุ้นกู้ อย่างไรก็ตาม การเร่งเบิกจ่ายงบลงทุนขนาดใหญ่ที่มีโอกาสหนาแน่นขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี คงหนุนให้สินเชื่อธุรกิจรายใหญ่ในบางอุตสาหกรรมและสินเชื่อผู้ประกอบการรายย่อยที่อยู่ในซัพพลายเชนสามารถเติบโตได้ในทิศทางที่สอดคล้องกัน ส่วนสินเชื่อลูกค้ารายย่อย แม้มีโอกาสเติบโตชะลอลง YoY จากผลของฐานที่สูงในปีก่อนและหนี้ครัวเรือนที่กดดันการเติบโตในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณายอดคงค้างแล้ว คาดว่าสินเชื่อรายย่อยในช่วงครึ่งหลังของปี จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากการเข้าสู่ฤดูกาลใช้จ่าย แม้ถูกกดดันด้วยภาวะเศรษฐกิจในประเทศที่ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ก็ตาม

ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า แม้ธนาคารพาณิชย์จะเผชิญแรงกดดันจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงขาเดียวในช่วงเดือนเมษายนที่ผ่านมาและน่าจะกดดันรายรับดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ตลอดช่วงที่เหลือของปีนี้ แต่การบริหารต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายของธนาคารพาณิชย์ที่รัดกุม คงทำให้อัตรากำไรส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิ (NIM) ของธนาคารพาณิชย์ (10 แห่ง) ในช่วงครึ่งหลังของปี จะมีโอกาสทรงตัวอยู่ที่ระดับ 3.15 – 3.18% ซึ่งใกล้เคียงกับช่วง 6 เดือนแรกของปีที่ระดับ 3.18%

- **รายได้ค่าธรรมเนียมสุทธิของธนาคารครึ่งปีหลัง...คาดเผชิญความท้าทายจากเศรษฐกิจไทยที่ยังทยอยฟื้นตัว** อย่างไรก็ตาม รายได้ค่าธรรมเนียมสุทธิของธนาคารพาณิชย์อาจเติบโตได้ใกล้เคียงกับครั้งแรกที่ 4.2% จากการเติบโตของธุรกรรมบัตรเครดิตและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้นจากการใช้จ่ายในช่วงท้ายปีและความนิยมของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น

ส่วนการเดินหน้าของโครงการพร้อมเพย์ (PromptPay) ตามแผน National e-Payment อาจยังคงตันรายได้ค่าธรรมเนียมในปี 2559 ไม่น่ามากนัก เนื่องจากมีกำหนดบังคับใช้ในช่วงปลายเดือนตุลาคม 2559 ทำให้ผลกระทบต่อรายได้ค่าธรรมเนียมเพียง 2 เดือนสุดท้ายของปีเท่านั้น หลังมีการปรับลดอัตราค่าธรรมเนียมการโอนลงค่อนข้างมากจากปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม **แรงกดดันของพร้อมเพย์ต่อรายได้ของธนาคารในปี 2560 น่าจะปรับเพิ่มขึ้นจากปีนี้** เนื่องจากกระทบเต็มปี อีกทั้งค่าธรรมเนียมการโอนเงินยังมีสัดส่วนราว 5% ของรายได้ค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์¹ ซึ่งคาดว่าผลกระทบจะแปรผันตามอัตราการยอมรับนวัตกรรม (Adoption Rate) และปริมาณธุรกรรมพร้อมเพย์ที่เกิดขึ้นในปีหน้า โดยคาดว่า Adoption rate ที่เพิ่มขึ้นทุกๆ 10% จะทำให้รายได้ค่าธรรมเนียมลดลงประมาณ 0.5% ของรายได้ค่าธรรมเนียมรวมของธนาคาร เช่น หาก Adoption rate ของพร้อมเพย์อยู่ที่ระดับ 30 – 60% ในปี 2560 ผลกระทบสุทธิต่อรายได้ค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์น่าจะอยู่ที่ระดับ 1.5 – 3.0% ของรายได้ค่าธรรมเนียม เป็นต้น

- **สถานการณ์หนี้เสีย...คาดสัดส่วน NPLs ขยับขึ้นต่อเนื่อง แต่ในอัตราที่ชะลอลง** ทั้งนี้ เมื่อประเมินภาพหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPLs ของธนาคารพาณิชย์ ในช่วงครึ่งหลังของปี 2559 คาดว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของ NPLs ที่ต่อเนื่องมาหลายไตรมาส อาจชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปี เนื่องจากการตกชั้นของสินเชื่อหรือ NPLs รายใหม่ (New NPLs) ลดลงเป็นลำดับ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์เข้าดูแลและช่วยเหลือลูกค้าที่มีความเสี่ยงอย่างใกล้ชิด เพื่อควบคุม NPLs ในภาพรวม อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามสถานการณ์คุณภาพหนี้ในช่วงครึ่งหลังของปี 2559 โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

- **ทิศทางการกันสำรองของธนาคารพาณิชย์...เพิ่มขึ้นในอัตราชะลอลง สอดคล้องกับแนวโน้ม NPLs** ทั้งนี้ จากนโยบายเร่งกันสำรองของธนาคารพาณิชย์ในช่วงที่ผ่านมา ทำให้สัดส่วนเงินสำรองต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวสูงขึ้นแตะระดับ 128.2% ในไตรมาส 2/2559 จากระดับ 127.2% ณ สิ้นปี 2558 ซึ่งน่าจะแข็งแกร่งเพียงพอต่อการเตรียมความพร้อมรับมือกับการตกชั้นของสินเชื่อในอนาคตที่มี

¹ คำนวณจากข้อมูลเปิดเผยของ 5 ธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับผลกระทบจากโครงการพร้อมเพย์ต่อรายได้ค่าธรรมเนียม ซึ่งมีส่วนแบ่งรายได้ค่าธรรมเนียมมากกว่า 3 ใน 4 ของธนาคารพาณิชย์ไทย

แนวโน้มชะลอลงจากช่วงก่อนหน้า และไม่ต้องตั้งสำรองพิเศษในช่วงที่เหลือของปี ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จึงประเมินว่าทิศทาง Credit Cost (อัตราส่วนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อเฉลี่ย) ของธนาคารพาณิชย์จะมีแนวโน้มปรับลดลงจากระดับ 1.5% ในช่วงครึ่งแรกของปี 2559 มาที่ระดับ 1.3% ในครึ่งหลังของปี

บทสรุป ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่าผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในช่วงครึ่งหลังของปี 2559 ยังคงต้องเผชิญกับหลากหลายความท้าทายที่รออยู่ข้างหน้า ไม่ว่าจะเป็นการประคองรายได้ดอกเบี้ยและรายได้ค่าธรรมเนียม รวมถึงการรักษาคุณภาพสินทรัพย์ ท่ามกลางการแข่งขันระหว่างธนาคารที่ยังคงเข้มข้น และภาวะเศรษฐกิจไทยที่ยังอยู่ระหว่างเส้นทางการฟื้นตัว นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ก็ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการทางการเงินหันมาใช้บริการพร้อมเพย์เพิ่มขึ้น เพราะปริมาณธุรกรรมพร้อมเพย์ที่เพิ่มขึ้น นอกจากจะช่วยลดแรงกดดันต่อธนาคารพาณิชย์ผ่านต้นทุนการจัดการเงินสดที่ถูกมองว่าบริการเงินสดผ่านเคาน์เตอร์ธนาคารแล้ว ยังเป็นการเพิ่มความพร้อมก่อนเข้าสู่การเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้างอื่นๆ ที่รออยู่ในระยะถัดไป และนำไปสู่การนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ ได้อีกด้วย

ขณะที่ในระยะกลางถึงยาว ธนาคารพาณิชย์ยังต้องเตรียมรับมือกับการบังคับใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ อาทิ Basel III และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทางการเงินที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์เข้าสู่ช่วงการเปลี่ยนผ่านทางกฎระเบียบและเทคโนโลยีได้อย่างมีความพร้อมสูงสุด

ประมาณการโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ประมาณการ	2558	1H-2559	2H-2559f
การเติบโตสินเชื่อ*	3.95%	3.6%	4.0%
การเติบโตเงินฝาก*	1.6%	1.8%	3.0%
NIM**	3.10%	3.18%	3.15 – 3.18%
Credit Cost**	1.4%	1.5%	1.3%

*ข้อมูลธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ, **ข้อมูล 10 ธนาคารพาณิชย์ไทย, ***ข้อมูลระบบธนาคารพาณิชย์

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องให้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ให้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น